

Технічне завдання
на написання дослідження щодо впливу концентрації
сільськогосподарських земель на довкілля та суспільство в Україні

1. Загальна інформація

1.1 Інформація про замовника

Центр екологічних ініціатив “Екодія” - членська громадська організація, яка об’єднує експертів та волонтерів з метою боротьби із глобальною зміною клімату, екологізації енергетики, транспорту та сільського господарства, а також підтримує місцеві громади та активістів в прагненні захисту їх прав на чисте довкілля.

Поштова адреса: а/с 26, Київ, 01032

Телефон: +38 044 353 78 41

01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 52А

Виконавча директорка: Гозак Наталія Олександрівна.

1.2. Повна назва дослідження

Дослідження впливу концентрації сільськогосподарських земель на довкілля та суспільство в умовах неефективного державного контролю за землекористуванням в Україні (далі у тексті - Дослідження).

1.3. Мета дослідження

На основі аналізу наявних українських та міжнародних досліджень щодо впливу концентрації земель на довкілля та суспільство розробити рекомендації для уряду щодо попередження негативних наслідків концентрації земель в Україні.

1.4. Загальні задачі дослідження

1. Проаналізувати наявні наукові дослідження на предмет виникнення такого явища як концентрація земель (далі КЗ), дати визначення цьому поняттю в українському контексті.
2. Оцінити вплив КЗ на суспільство - звернути увагу на баланс між соціальною справедливістю та економічною ефективністю (financial exclusion), гендерний аспект.
3. Оцінити вплив від ведення сільського господарства в умовах КЗ на компоненти довкілля, як то ґрунт, вода, повітря, рослинний та тваринний світи (біорізноманіття).
4. Розробити рекомендації для Уряду щодо державної політики у сфері КЗ із урахуванням впливу на довкілля та соціально-економічний розвиток

5. Підготувати аналітичний текст, який включає теоретико-методологічну частину, обґрунтування й опис методичних підходів, результати аналізу наявної інформації про КЗ в Україні та світі.

1.5. Вихідна інформація

Екодія разом з ініціативою Land Matrix відслідковує концентрацію великих масивів сільськогосподарських земель під контролем комерційних компаній.

Для ефективного висвітлення даної проблеми в Україні, ми надсилаємо запити до органів державної влади та аналізуємо наявну у медіа-просторі інформацію щодо придбаних земель. Таким придбанням притаманні: великий розмір земельних угідь (більше 200 га); укрупнення компаній та зникнення малих та середніх форм господарювання у сільській місцевості; зміна власника земель та характеру землекористування. Всю зібрану інформацію ми публікуємо на офіційному сайті ініціативи у вигляді угод (deals) чи публікацій на дану тематику, щоб показати дані у доступному вигляді.

Україна входить у першу десятку країн світу за наявними даними про площу контрольованих іноземними інвесторами сільськогосподарських земель. Про це свідчать результати аналітичного звіту, який підготувала Land Matrix Initiative у 2016 році. Згідно звіту, загальна площа сільгоспугідь, що знаходяться під контролем іноземного капіталу, складає в Україні щонайменше 2,4 мільйони гектарів при загальній площі сільськогосподарських угідь в 42,7 мільйонів гектар.

Станом на кінець квітня, дані офіційного сайту Land Matrix Initiative свідчать про майже 4 мільйони гектарів під контролем іноземних інвесторів в Україні.

Існує необхідність доступного висвітлення для громадськості та зацікавлених сторін, явища концентрації сільгоспугідь та її наслідків для навколишнього середовища, економічного та соціального стану населення.

1.6 Цільові аудиторії

Державні органи влади - Кабінет Міністрів України та його міністерства (Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства, Міністерство енергетики та захисту довкілля), депутати Верховної Ради України та інші відповідні зацікавлені сторони.

2. Інформація для виконавців технічного завдання

2.1 Вимоги до виконавців

2.1.1 Досвід вивчення та написання наукових та науково-популярних статей на аграрну або економічно-соціальну тематику не менше 2 років.

2.1.2 Розуміння сучасних екологічних викликів.

2.1.3 Володіння англійською мовою для успішного аналізу іноземної літератури.

2.2 Вимоги до виконання

2.2.1 Дослідження має бути оформлено у вигляді аналітичного тексту з наступним орієнтовним планом (фактичний план стане результатом обговорення між дослідником та відповідальними співробітниками Екодії):

Вступ з методологією проведення дослідження

1. Концентрація земель в Україні та світі

1.1 Що таке концентрація земель (КЗ) (у міжнародно визнаному розумінні)

1.2 Ситуація з КЗ та її особливості в Україні (інфографіки на основі даних Land Matrix Initiative, Держстату, та інших органів, які можуть володіти необхідними даними)

2. Впливи КЗ

2.1 Вплив КЗ на довкілля (земля, повітря, вода, біорізноманіття, зміна клімату)

2.2 Соціально-економічний вплив КЗ (плюси-мінуси, на вразливі категорії населення, у тому числі гендерний аспект, хто у виграші?)

2.3 Інші впливи якщо є (за бажанням)

3. Моніторинг та контроль за КЗ в Україні (чи здійснюється моніторинг та контроль за КЗ в Україні: хто? яким чином? чому? чому важливо регулювати процес КЗ?)

4. Міжнародний досвід державної політики у сфері запобігання, моніторингу, контролю та регулювання КЗ із урахуванням впливу на довкілля та соціально-економічний розвиток (1 успішний та 1 неуспішний приклад)

5. Моделювання потенційно найкращого варіанту запобігання та регулювання КЗ для України

Висновки з рекомендаціями уряду та політикам

2.2.2 Аналітичний текст має бути виконаний у науково-популярному стилі, який буде зрозумілим для цільових аудиторій згаданих у цьому технічному завданні.

2.3 Строки виконання робіт

Замовник та Виконавець приймають наступний орієнтовний план-графік робіт:

Найменування робіт	Строк виконання
Початок роботи над дослідженням	1 липня 2020 року
Аналіз та підготовка даних для дослідження	30 липня 2020 року
Перший драфт для коментування та обговорення спільного розуміння змісту дослідження	31 серпня 2020 року
Другий драфт для коментування	12 жовтня 2020 року

Фінальний текст готовий до макетування	20 листопада 2020 року
Подання описового звіту та кошторис проекту	30 листопада 2020 року

2.4 Очікувані результати

1. Сформована аналітична частина, що включає методологію дослідження, обґрунтування вибору джерел даних, аналіз та посилання даних.
2. Аналітичний текст, що охоплює питання дослідження, зазначені у вимогах до виконання. Загальний обсяг - до 30 сторінок разом із необхідними мапами, рисунками, діаграмами, інфографікою та іншими додатками, готовий до макетування. Коротка версія тексту - до 6 сторінок (разом з ілюстраціями) та готова до макетування.
3. Подані звіт та кошторис проекту.